

Voordat je gaat wandelen...

Inleiding

De OV-stapper Heuvelland is een tweedaagse wandeling die begint op station Valkenburg en eindigt op station Eijsden (37 km). De route loopt vrijwel helemaal samen met het Krijtlandpad (Streekpad 7, 90 km door Zuid-Limburg). De eerste dag wandel je van station Valkenburg via het Gerendal (met zijn mooie Orchideeëntuin) en Gulpen naar Slenaken. De tweede dag gaat de route vooral door open landschap met de fruitboomgaarden van het Mergelland naar station Eijsden.

Routebeschrijving

De beschrijving van de route is in kleinere stukken opgedeeld. De tekst van de routebeschrijving wordt afgewisseld met achtergrondinformatie over bezienswaardigheden, cultuurhistorie, natuur en landschap. Deze informatie is blauw gedrukt en wordt met nummers aangeduid. De nummers bij de tekst vind je terug op het kaartje.

Markering van de route

Alleen de eerste 800 meter van station Valkenburg tot het einde van de Wilhelminalaan zijn niet meer officieel gemarkeerd, maar de geel-rode tekens zijn nog wel deels aanwezig. Daarna volg je de geel-rode markering van het Krijtlandpad tot bij station Eijsden. In de onderstaande beschrijving van de wandeltocht wordt de markering als volgt weergegeven:

Dit deel van de route is niet gemarkeerd.

 De route valt samen met het Krijtlandpad.

Overnachten

Slenaken beschikt over verschillende gelegenheden om te overnachten, zowel B&B's als hotels. Aan de route vind je de volgende hotels:

[Hotel - Restaurant Slenaker Vallei](#), Dorpstraat 1, tel: 06 13235789.

[Hotel - Restaurant de la Frontière](#), Grensweg 1, tel: 043 4574302.

Gasterij Berg en Dal, Dorpstraat 19,

Tel: 043 4573201, www.gasterijbergendal.nl

Horeca onderweg

In Valkenburg zijn vele horecagelegenheden o.a. het historische stationsgebouw van Valkenburg met terras. Na 10 km passeer je in Gulpen ook verschillende restaurants. De tweede dag vind je horeca in de dorpen Noorbeek (na 5 km) en Mheer (na 7 km). Verder bij het Savelsbos (na 12 km): [Eetcafé de Bosrand](#), open vanaf 10.30 uur, di gesloten, in de winter ook op wo gesloten. Ook in Eijsden zijn meerdere eetgelegenheden.

Treinreis terug

Er vertrekt 1 keer per uur een trein van station Eijsden naar Maastricht. Voor actuele vertrektijden kijk op ns.nl.

Inkortingsmogelijkheden

Dag 1: Na 10 km kun je in Gulpen bij het busstation met lijn 54 1x per uur terug naar Valkenburg, of met lijn 57

of 149 verder naar Slenaken, halte Slenaker Vallei 2x per uur; op za en zo 1x per uur (tot 17:00 uur lijn 149, daarna lijn 57)

Dag 2: Vanuit Slenaken, halte Slenaker Vallei kun je met buslijn 15 naar Maastricht. In Noorbeek, halte Dorpstraat (na 5 km) en in Mheer, halte Kerk (na 7,5 km) kun je 2x per uur (op za en zo 1x per uur) met deze buslijn (15) naar station Maastricht. Meer informatie over de vertrektijden vind je op 9292.nl.

Wandelnet

In ons land zijn circa 40 Lange-Afstand-Wandelpaden® (LAW's), in lengte variërend van 80 tot 725 km, beschreven en gemarkeerd. Alle activiteiten op het gebied van LAW's in Nederland worden gecoördineerd door Wandelnet. Naast het ontwikkelen en beheren van LAW's behartigt Wandelnet de belangen van alle recreatieve wandelaars op lokaal, regionaal en landelijk niveau. Alle activiteiten worden ondersteund door zo'n 900 vrijwilligers, verspreid door het hele land. Meer weten over de LAW's? Kijk op: www.wandelnet.nl.

Meldpunt Wandelen

Markering weg? Blokkade op de route? Meld het ons! www.meldpuntroutes.nl

Beschrijving van de Wandeling

Dag 1: Valkenburg - Slenaken

1. Station Valkenburg

Het station van Valkenburg is het oudste stationsgebouw van Nederland, gelegen aan de oudste spoorlijn van Limburg, Maastricht-Aken, beide geopend in 1853. Het gebouw is opgetrokken uit in de omgeving gewonnen kalksteen en lijkt op een kasteeltje. De architect Jacobus Enschedé heeft zich laten inspireren door het toenmalige buitenverblijf van koning Willem II in Tilburg.

Recht tegenover het stationsgebouw van Valkenburg ga je de Wehryweg in. Na 100 meter linksaf het park in en voorbij het stadhuis rechts aanhouden. Aan het eind linksaf, Geneindestraat. Ca 50 meter verder bij verkeerslichten rechtsaf, Wilhelminalaan. Je gaat de Geul over en passeert de tuin van kasteel Den Halder. Waar de Wilhelminalaan overgaat in Plenkertstraat rechtdoor. Vanaf hier volg je de geel-rood markering van het Krijtlandpad. Bij Y-9533/1 links aanhouden, Daalhemerweg.

2. Valkenburg

De oude kern van Valkenburg, globaal gelegen tussen de Kasteelruïne en de Geul, werd ooit beschermd door een uit kalksteen opgetrokken stadsmuur. Het vestingstadje werd ontsloten door vier poorten, waarvan de Berkelpoort en de Grendelpoort bewaard zijn gebleven. Van de stadsmuur staat langs de Wilhelminalaan nog honderd meter overeind. Het beeld van Valkenburg werd meer dan vijf eeuwen beheerst door het Kasteel van Valkenburg. Het was een zogenaamd hoogtekasteel gebouwd op een uitloper van de Heunsberg. De steile kalksteenwanden van deze heuvel maakten de burcht vrijwel onneembaar. De

'Dwingel' fungeerde vroeger als droge kasteelgracht. In het rampjaar 1672 heeft stadhouder Willem III het kasteel laten opblazen. De Kasteelruïne kan worden bezichtigd.

 Tegenover huisnr. 30 linksaf een trap op, van Meijlandstraat. Je loopt tussen de Kasteelruïne en de Fluweelen grot door. Een trap af en bij de Berkelpoort rechtsaf (Neerhem). Voor het Atlantahotel, bij Y-114/1 rechtsaf, voetpad de trappen op bij bord "Betreden op eigen risico". *(Het voetpad kan afgesloten zijn, in dat geval zijn er 2 alternatieven.*

1. Kabelbaan.

Bij het hotel rechtdoor en neem na ca 100 m een enkeltje kabelbaan naar de Wilhelminatoren. Vervolg de routebeschrijving bij (*).

2. Neerhem

Bij het hotel rechtdoor, Neerhem. Na ca 600 meter rechtsaf, Sibbergrubbe. Vervolg de routebeschrijving bij (**).

Op een splitsing rechts aanhouden. Aan het eind van het pad (*) rechtdoor voorbij Wilhemintoren bijna aan het eind van de parkeerplaats linksaf. Pad volgen tot het eind bij zwarte paaltjes, hier rechtsaf. Op asfaltweg rechtsaf (**) en na 40 meter linksaf via een draaihekje. Je loopt langs een bordje 'Genhoes' en volgt een trappenpad.

3. Het Gerendal

Het Gerendal is een belangrijk bloemendal. Vanwege de gevarieerde kalkbodem groeit er zowel in de bossen als op de graslanden een groot aantal kalkminnende planten. Meer dan 140 soorten groeien op de arme grond, waaronder wilde akelei, krijtwalstro, Duitse gentiaan en zo'n 15 soorten orchideeën. Om deze zeldzame soorten te laten zien is er al in 1958 een 'orchideeëntuin' aangelegd. Deze tuin kan in de maanden mei en juni worden bezocht (10-17 uur). De kalkgraslanden worden na de bloei van de meest kwetsbare planten begraasd door Limousinkoeien en het Mergellandschaap.

 Rechtdoor langs een bordje 'Gerendal', zijpaden negeren. Uit het bos loop je rechtdoor. Na 150 meter buigt het pad naar rechts. Op een driesprong ga je linksaf. Op een kruising met een kruisbeeld rechtdoor, voetpad. Einde pad linksaf, asfaltweg. Het onverhard pad naar links negeren. Neem aan het eind een brede onverharde weg rechtsaf. Na een boerderij scherp linksaf, grindweg. Op een splitsing rechts aanhouden, dalende grindweg.

 Je komt voorbij een 'Orchideeëntuin' en een wit huis. Ga meteen voorbij dit huis, bij een LAW-wegwijzer rechtsaf richting Gulpen/Vaals. Je komt langs een kantoorgebouw met beheerscentrum en schaapskooi (focentrum) van Staatsbosbeheer en een informatiepaneel. Verderop wordt deze weg een grindweg. Op een driesprong linksaf omhoog het bos in. Later loop je langs een bosrand. Aan het einde van de bosrand scherp rechtsaf. Na 50 meter rechtdoor.

4. Droogdalen

Het Gerendal is niet alleen bloemrijk, maar ook een goed voorbeeld van een droogdal. Droogdalen zijn hoofdzakelijk in de laatste ijstijd ontstaan. Het smeltwater van de sneeuw kon ten gevolge van de

permanent bevroren ondergrond niet wegzakken. Het water moest daarom langs het oppervlak wegstromen waardoor dalen werden uitgeschuurd. Na de laatste ijstijd vielen deze dalen droog.

 Na 800 meter op een kruising met een grasweg linksaf. Eerst loop je tussen akkers, daarna tussen weilandendoor. Onder een oude kastanjeboom een klinkerweg kruisen ga rechtdoor, landweggetje.

 Aan het eind van het pad linksaf richting Stokkem, grindweg. Bij een bosrand op een splitsing rechtsaf, landweg en vervolgens rechtdoor een asfaltweg volgen. Na een zendmast rechtdoor, dalende grindweg. Op een zessprong links aanhouden, dalende asfaltweg, Beversbergweg. Aan het eind rechtsaf, Dorpsstraat afdalen naar Markt in Gulpen. Via een voetgangerssluis kom je in de Marktstraat, aan het eind steek je de Rijksweg over (200 meter naar links is het busstation) naar een plein, links van een parkeerterrein, Deken Schneiderstraat.

5. Limburgse brouwerijen

De tijd dat in menig Limburgs dorp bier werd gebrouwen is al lang voorbij. De Limburgse volksdrank wordt alleen nog bereid in Wijlre, Maastricht, Valkenburg, Schinnen en Gulpen. Het bereidingsproces van bier is eigenlijk vrij eenvoudig: men laat gerstemout gisten samen met hop, gist en water. In Limburg maken de brouwerijen voornamelijk ondergistende bieren, zoals pils, dort, oud bruin en bok. De Gulpener Bierbrouwerij, bekend om haar speciaalbieren, kan bogen op een traditie van 175 jaar.

 Let op: Op het plein vóór het forellen- en eendenkunstwerk en het informatiepaneel van het Krijtlandpad splitst het Krijtlandpad zich. Ga gelijk aan het begin van het plein rechtsaf een trapje af. Dit is een paadje bovenlangs de Gulp. Deze route gaat naar Slenaken. (Ga op het plein dus **niet** rechtdoor, want dan zit je op het Krijtlandpad richting Vaals). Aan het eind rechtsaf (Aan het Veld). Na 100 meter bij T-splitsing oversteken en rechtdoor. Bij vijver naar rechts, bij hoek van de vijver weer naar rechts, trottoir blijven volgen naar links, parallel aan Rijksweg. Na ongeveer 25 meter links de laan in.

 Steeds rechtdoor lopen, voor langs kasteel Neuborg tot aan het eind van de kasteelmuur. Hier linksaf door draaihekje en weiland oversteken, weer door draaihek en over bruggetje. Ga bij asfaltweg rechtsaf. Bij zitbank linksaf, pad omhoog. Neem eerste pad rechtsaf. Aan einde pad scherp rechtsaf, naar beneden. Bij kruispunt met elektriciteitshuisje in Pesaken linksaf, richting Billinghuizen.

 Na huisnr. 17 linksaf, landbouwweg ingaan. Deze 1,5 km volgen. Negeer zijpaden. Op een driesprong met bank ga je linksaf. Volg een bocht naar rechts. Op het eind rechtsaf, een grindweg en bij een bosrand een pad haaks linksaf het bos in. Later loop je langs de bosrand. Vlak voor een boerderij op een viersprong (2e pad) rechts aanhouden, grindweg. In een bos rechtdoor. Het pad gaat dalen, steeds rechtdoor. Je komt bij een weiland. Houd de afscheiding aan uw linkerhand en ga aan het eind met de bocht mee naar links. Het pad steeds volgen tot je, bijna, het riviertje de Gulp bereikt.

6. De Gulp

De Gulp is bij Slenaken nog maar een minuscuul stroompje, dat bij Henri Chapelle in België ontsprongen is. Toch heeft de 17 km lange beek inmiddels een diep dal uitgesleten. De hellingen bij Slenaken zijn steil en hoog. Door 'stegelkes' (draaihekjes) wandel je dwars over het land, in het voorjaar omringd door vele bloemen.

Paadje langs de Gulp volgen tot begin grasland aan linkerhand, 30 meter voor een bruggetje. Ga hier linksaf, door een draaihekje. Je houdt vanaf nu de Gulp min of meer aan je rechterhand. Het weiland eerst langs de bosrand volgen. Daarna het pad rechtdoor volgen. Een bruggetje aan uw rechterhand negeren, dus niet over het water, maar rechtdoor blijven gaan. Je passeert twee sluishekjes, een vlonder over een droge bedding, twee maal een vlonder over een beekje en nog een sluishekje. Het pad steeds blijven volgen tot aan een asfaltweg in Slenaken. Hier vertakt het Krijtlandpad zich. Ga rechtsaf over de Gulp (Dorpsstraat) en negeer dus de rechtdoorgaande Krijtlandroute. Bij Y-2979/1 rechtsaf, richting Gulpen. 50 meter verder zie je links hotel 'Berg en Dal'.

Dag 2: Slenaken - Eijsden

Het Zuid-Limburgse heuvelland is een plateaulandschap waar rivieren, beken en smeltwaterstromen diepe dalen met vaak steile hellingen hebben ingesneden. Op de meeste plaatsen ligt kalkrijke en vruchtbare löss aan de oppervlakte. Löss bestaat uit fijne stofdeeltjes die gedurende de twee laatste ijstijden uit rivierbeddingen opwaaiden. Direct onder de lösslaag van maximaal 20 meter dik ligt het harde gesteente, doorgaans kalksteen dat ca. 70 miljoen jaar geleden tijdens de krijtperiode is gevormd.

Vanuit hotel 'Berg en Dal' ga je linksaf en direct daarna weer linksaf, Schilbergerweg. Negeer een weg naar rechts. Ga rechtdoor, Kerkdel. Na 125 meter, voor een wei met bomen, ga je linksaf omlaag langs een afrastering. Aan de linkerhand heb je akkerland. Blijf het voetpad langs de afrastering volgen tot je bovenaan op een grindweg uitkomt. Ga hier rechtsaf. Op een kruising van landwegen weer rechtsaf; na een boerderij wordt de grindweg een asfaltweg.

7. Fruitrijk Mergelland

Appel- en perenstroop was lange tijd een typisch huisproduct van het fruitrijke Mergelland. In 1950 telde Limburg nog 200 stroopkokerijen. Nu zijn er nog maar een paar in werking.

Bij kapel 'de Schilberg' rechtsaf, richting Slenaken. Ga bijna 100 meter na huisnr. 3/5 linksaf omhoog, smal voetpad. Verderop wordt het een landweg. Aan het einde van de landweg linksaf, grindweg. Aan het einde van de grindweg rechtsaf, asfaltweg. Na huisnr. 12 en een bank linksaf, Biesweg. Bij een voorrangsweg linksaf en na 50 meter rechtsaf, asfaltweg. Na 800 meter bij een asfaltkruising rechtdoor en na 1 km, aan het einde van de weg, rechtsaf Noorbeek in. Aan het einde van de Vroelenstraat linksaf, Dorpsstraat.

8. Noorbeek

Noorbeek wordt wel het meest traditierijke dorp van

Zuid-Limburg genoemd. Het dorpsplein 'd'r Pley' is nog hetzelfde als 350 jaar geleden. Dit geldt zowel voor de stokoude plataan als voor het 13e eeuwse terkerkje en de devotiekapel van de patrones H. Brigida.

In Noorbeek de Dorpsstraat volgen en tegenover de Sint-Maartensweg rechtsaf een steegje in. Bij een bank rechtdoor, door een zwaihekje. Aan het eind, bij de bosrand linksaf. Een asfaltweg kruisen, door een draaihekje en langs de perceelscheiding omhoog, een onverhard pad. Door een draaihekje verder omhoog. Op een asfaltweg linksaf en meteen op een viersprong neem je de middelste landweg (Papenweg). Bij een bord 'Grondwaterbeschermingsgebied' op een schuine kruising rechtuit, grindweg. Rechtdoor en aan het eind van de Papenweg, in Mheer, rechtsaf (Dorpsstraat).

9. Mheer

Halverwege het dorp Mheer heb je een mooi uitzicht op het kasteel van Mheer en de bijbehorende kasteelhoeve, gebouwd vanaf 1300. Het kasteel wordt sinds 1959 bewoond door baron Degenhard de Loë en is niet te bezichtigen.

Ga langs een kerk en wegwijzer Y-2972/1 rechtdoor. Bij Y-12288/1 (drinkwatertappunt) linksaf richting Moerslag, Rondelenstraat. Na 400 meter rechtsaf, Trichterweg, een brede grindweg. Na een boerderij een bocht naar rechts volgen en bij een bank linksaf, een dalend bospad. Je volgt een bocht naar links en gaat op een driesprong rechtdoor. De weg gaat bij kampeerterrein 'De Heerkuil' over in een asfaltweg. 25 meter verder, op een driesprong, hou je links aan. Aan het eind van de weg linksaf en meteen rechtsaf, landweg. Op een asfaltweg rechtsaf. Na 350 meter, bij Y-8142/1 links aanhouden richting Eijsden.

10. Holle Wegen

Deze wandeltocht voert je regelmatig over holle wegen. Veel holle wegen leiden van een hoger gelegen plateau naar een beekdal of een droogdal. Ze zijn in de loop der eeuwen in het landschap uitgesleten door de uitschurende werking van het wegstromende water. Ook de druk van paardenhoeven en wagenwielen kan van invloed zijn geweest. Gronddeeltjes werden vernalen en konden daardoor gemakkelijker met het wegstromende water worden meegevoerd.

15 meter na Y-8142/1 rechtsaf, grindweg. Na 30 meter naar rechts dalende landweg volgen, later voetpadje. Na 800 meter vlak voor een asfaltweg met een wegwijzer scherp linksaf, asfaltweg. Volg de bochten naar links en rechts en ga na 250 meter de eerste brede landweg rechts in. Langs weilanden, akkers en fruitboomgaarden.

Neem de eerste weg linksaf, licht stijgende landweg. Aan het eind van het pad linksaf, asfaltweg. Na 40 meter op een splitsing links aanhouden omhoog, zandweg, langs een bank. Op een viersprong rechts aanhouden en de verharde weg tussen de akkers door blijven volgen (Voerenweg)..

Ga op een kruising rechtdoor en na 400 meter kom je langs een bank. Aan het einde van een akker aan de rechterkant en een LAW handwijzer aan de linkerkant, ga je rechtsaf. Het Pelgrimspad gaat hier rechtdoor. Je

volgt een smal pad tussen akker en weiland. Bij een zitbank op een driesprong rechtdoor, dalend pad. Aan de linkerkant in de hoge berm bevindt zich een dassenburcht. Op de asfaltweg rechtsaf. Na 80 meter op een driesprong links aanhouden. Bij voorrangsweg rechtsaf, een viaduct over, hierna weer rechts aanhouden. Bij het bord 'Mariadorp' de weg oversteken en rechtsaf gaan.

11. Mariadorp

Mariadorp is tijdens de Eerste Wereldoorlog gebouwd om het personeel van de zinkwitfabriek in Eijsden te huisvesten.

 Eerste weg linksaf en dan rechtsaf voor de kerk langs (Onze Lieve Vrouweplein). Aan het einde van de parkeerplaats linksaf (Hutweg). De weg wordt smaller en is dan verboden voor auto's en motoren. Ga op de asfaltweg linksaf (Boomkensstraat). Neem nu de eerste weg linksaf, Parallelweg. Op een driesprong rechtdoor en na ongeveer 50 m linksaf (Joseph Partounsstraat). Aan het eind van deze weg steek je de spoorwegovergang over. Neem de eerste weg linksaf, langs het spoor naar het station van Eijsden.

Genoten?

Schrijf een review!

www.wandelnet.nl/wandelroute/101/Heuvelland-%2528dag-2%2529/review

Alle gegevens in deze folder gelden onder voorbehoud van wijzigingen en eventuele drukfouten. De route en de beschrijving van deze OV-stapper werden met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Stichting Wandelnet aanvaardt geen verantwoordelijkheid voor schade die wandelaars op enigerlei wijze zouden kunnen ondervinden door gebruik te maken van deze routebeschrijving en/of kaart of door het wandelen van de route. Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, publicatie op internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Wandelnet.

Laatste revisie 14-12-2025